

fekau'aki mo e loto veiveiua fakalaumālié mo e angahalá. Kuo tau a'usia foki 'a e fakama'a, mo e nongo 'o e konisenisi, mo e fakamo'ui mo e fakafou'ou fakalaumālié, pea mo e tataki 'oku ma'u pē 'i hono ako mo mo'ui 'aki e ngaahi tefito'i mo'oni 'o e ongoongolelei 'a e Fakamo'ui.

'Oku 'omi 'e he Fakalelei 'o Sisū Kalaisi 'a e mālohi haohaoa ke ngaohi kitautolu ke haohaoa mo ma'a, ko e fakanonga ki he ngaahi kafo fakalaumālié pea to'o atu mo e ongo'i halaiá, pea ko e malu'i ke tau malava 'o faivelenga he taimi mo e kovi foki, fakatou'osi.

'Oku 'i ai 'a e Mo'oni Kakatō

Ki he kāinga mo e kaungāme'a kotoa 'oku 'ikai ke mou kau ki he Siasi 'o Sisū Kalaisi 'o e Kau Mā'oni'oni 'i he Ngaahi 'Aho Kimui Ní, kuó u feinga ke fakamatala 'a e ngaahi 'uhinga tefito 'oku mau hoko ai ko ha kau faifekau.

'Oku 'i ai 'a e mo'oni kakato 'i he māmaní neongo 'a e 'ā'sili hono fakata'e'aonga'i mo faka'ikai'i iá. 'I he kaha'ú, "[e] tū'ulutui . . . 'a e tui 'o ia kotoa pē" mo "fakahā 'e he 'ēlelo kotoa pe ko e 'Eikí 'a Sisū Kalaisi, ke ongoongolelei ai 'a e 'Otua ko e Tamai" (Filipai 2:10–11). Ko Sisū ko e Kalaisi, ko e 'Alo Tofu Pē Taha 'o e Tamai Ta'engatá. 'I he'emaui hoko ko e mēmipa 'o Hono Siasí, 'oku mau fakamo'oni 'okú Ne mo'ui and pea kuo fakafoki kakato mai Hono Siasí 'i he ngaahi 'aho kimui ni.

Ko e fakaafe 'oku mau 'oatu ke mou ako mo sivi'i 'emaui pōpoaki 'oku makatu'unga ia 'i ngaahi lelei 'o e ongoongolelei 'o Sisū Kalaisi 'i he'emaui mo'ui. Mahalo na'a 'oku 'i ai ha ngaahi taimi 'oku mau hā mā pe ta'e-ufi, pe ta'efie'auna 'i he'emaui ngaahi feingá. Ko 'emaui faka'amú ke vahevahe mo kimoutolu 'a e ngaahi mo'oni 'oku mahu'inga taha kiate kimautolú.

'I he'eku hoko ko e taha 'o e Kau 'Aposetolo 'a e 'Eikí, 'i he mālohi kotoa hoku laumālié, 'oku ou fakamo'oni ki Hono faka'otuá mo 'Ene mo'oni. Pea 'oku ou fakaafe'i kimoutolu ke mou "ha'u 'o mamata" (Sione 1:39), 'i he huafa toputapu 'o e 'Eiki ko Sisū Kalaisi, 'ēmeni. ■

Fai 'e Palesiteni Thomas S. Monson

Kae 'Oua ke Tau Toe Fakataha Mai

Fakatauange te tau fakalaulauloto kotoa ki he ngaahi mo'oni kuo tau fanongoá, pea 'ofa te nau tokoni'i kitautolu ke tau hoko ko ha kau ākonga loto-to'a ange.

S'i'i kāinga 'ofeina, kuo tau a'usia ha ongo 'aho nāunau'ia 'o ha ngaahi pōpoaki fakalaumālie. Kuo ongo ki hotau lotó mo fakaiuia 'etau tuí 'i he'etau 'inasi 'i he laumālie 'o e ngaahi fakataha 'o e konifelenisi. 'Oku tau fakafeta'i ki he'etau Tamai Hēvaní, 'i he'etau a'u mai ki he fakao'sí, 'i He'ene ngaahi tāpuaki kuo foaki mai kiate kitautolú.

Kuo langaki hake mo ue'i fakalaumālie kitautolu 'e he hiva mālie kuo fakahoko he lolotonga 'o e ngaahi

fakatahá. Kuo tau ofi ange ki he langí 'i he ngaahi lotu ne faí.

Tuku mu'a ke u fai atu ha fakamālō loto hounga'ia 'a e Siasí fakakātoia ki he Kau Taki ne tukuange 'i he konifelenisi ko 'ení. Te tau 'ofa kiate kinautolu. Ne lahi fau 'enau tokoni ki he ngāue 'a e 'Eikí pea 'e ongo'i ia 'i he ngaahi to'u tangata ka hokó.

'Ofa te tau foki ki hotau 'apí mo ha tukupā 'i hotau lotó ke toe ki'i lelei ange mei hotau tu'unga he kuo hilí. Fakatauange te tau toe ki'i anga'ofa

lahi ange mo fa'a fakakaukau ange. 'Ofa te tau ala atu 'o fa'a tokoni, 'o 'ikai ngata pē 'i hotau kāingalotú ka kiate kinautolu foki 'oku 'ikai ke tau Siasi. 'I he'etau feohi mo kinautolú, 'ofa ke tau faka'apa'apa'i kinautolu.

'Oku 'i ai si'a ni'ihi 'oku fefa'uhi faka'aho mo e faingata'á. Tau tokanga mu'a kiate kinautolu, pea tokoni. 'E tā-puekina kitautolu 'i he'etau fetauhi'akí.

Fakatauange te tau manatu'i 'a e kau toulekeleká pea mo kinautolu 'oku faingata'a'ia 'i 'apí. 'I he'etau tuku taimi ke 'a'ahi kiate kinautolú, te nau 'ilo leva 'oku 'ofa'i mo fakamahu'inga'i kinautolu. 'Oku ou fakatauange te tau muimui 'i he fekau ke "tokoni'i 'a e vaivai, hiki hake 'a e ngaahi nima 'oku tautau ki laló, pea fakamālohia 'a e ngaahi tui 'oku vaivai.'"¹

Fakatauange ke tau hoko ko ha kakai faitotonu mo anga faka'eieiki, 'o feinga ma'u pē ke fai 'a e me'a 'oku totonú 'i he taimi kotoa pē pea 'i he tūkunga kotoa pē. 'Ofa ke tau hoko ko e kau muimui faivelenga 'o Kalaisi, 'i he sīpinga 'o e mā'oni'oni, 'o hoko ai ko e "ngaahi maama 'i he māmaní.""²

Si'i kāinga 'ofeina, 'oku ou faka-mālō atu 'i ho'omou fa'a lotua aú. 'Oku fakaivia mo langaki hake ai au 'i he'eku feinga 'aki hoku lotó mo e ivi kotoa ke fai e finangalo 'o e 'Otuá pea mo tauhi kiate Iá mo kimoutolu foki.

'I he'etau tutuku mei he konifele-nisí ni, 'oku ou kole e ngaahi tāpuaki 'o e langí ke 'iate kimoutolu takitaha. 'Ofa 'e foki lelei atu kimoutolu 'oku mavahe mei 'apí 'oku tokamālie pē e me'a kotoa. Fakatauange ke tau fakalaaulauloto kotoa ki he ngaahi mo'oni kuo tau fanongoá, pea 'ofa te nau tokoni'i kitautolu ke tau hoko ko ha kau ākonga loto-to'a ange 'i he tu'unga ne tau 'i ai he kamata 'a e konifeleni ko 'ení.

'Oku ou kolea e ngaahi tāpuaki 'a e 'Eikí ke 'iate kimoutolu, kae 'oua ke tau toe fakataha mai 'i ha māhina 'e ono, pea ke 'iate kitautolu kātoa foki ia, pea 'oku ou fai 'eni 'i Hono huafa mā'oni'oni—ko Sīsū Kalaisi ko hotau 'Eiki mo e Fakamo'uí—ēmeni. ■

MA'U'ANGA FAKAMATALÁ

1. Tokāteline mo e Ngaahi Fuakava 81:5.
2. Filipai 2:15.

Fai 'e Linda K. Burton

Palesiteni Lahi 'o e Fine'ofá

Mateuteu 'i ha Founga 'Oku Ta'e'iloa

'Ofa te tau teuteu ke ma'u mo'ui taau 'a e ngaahi ouau fakahaofi ko e tulutā ki he tulutā pea mo tauhi 'aufuatō e ngaahi fuakava fekau'aki mo iá.

Na'a ku fehu'i ki he'ema ki'i ta'a-hine si'isi'i tahá 'i he'ene foki mai mei hono 'uluaki 'aho 'i he akó, "Na'e fēfē?"

Na'a ne tali mai, "Na'e sai."

Neongo ia, 'i he'eku fafangu ia he pongipongi hono hokó ki he akó, na'e kūnima peá ne tala hangatonu mai, "Na'a ku 'osi 'alu ki he akó!" Ko hono mo'oni ne te'eki ai ke u teuteu 'i ia pe fakamatala'i ange 'oku 'ikai tu'o taha pē 'a e 'alu ki he akó ka na'e fie ma'u ia ke 'alu ki he akó 'i he 'aho 'e nima he uike, 'i ha ngaahi ta'u lahi.

Tau fakakaukau fakataha mu'a ki he ngaahi 'ata ko 'ení 'i he'etau fakakaukau'i e tefito'i mo'oni 'o e mateuteu. 'Okú ke tangutu 'i he loki silesitiale 'o e tempalé 'o fakatokanga'i ha kau fefine mo ha kau tangata mali 'oku fakafe'ao mai mo fakafe'ao atu 'i he'e-nau teuteu ke mali ki he mo'uí ni mo 'itāniti. 'Oku fepikinima ha fefine mali mo hono 'ofa'angá 'i he'ena hū mai ki he loki silesitiale. 'Okú ne tui ha kofu tempale molumalu faka'ofa'ofa pea 'oku nonga, mo malimali fiefia hono fofongá. 'Okú ne teuteu lelei ka 'oku

'ikai ke to'o ai e tokangá. 'Oku tangutu hifo, vakavakai takai, pea fakafokifā pē kuo tangi. Ngali 'oku tō hono lo'imatā koe'uhí ko 'ene 'a'apa mo 'apasia ki he feitu'u 'oku 'i ai pea mo e ouau toputapu 'oku teu fakahoko kiate ia mo e 'ofa'anga 'o 'ene mo'uí. Hangē 'oku pehē 'e he'ene fakakaukau, "Oku ou fakafeta'i lahi ke 'i he fale 'o e 'Eikí he 'ahó ni, 'o mateuteu ke kamata ha fononga ta'engata mo ha hoa 'ofa'anga ki he ta'engatá." Ngali kuó ne 'osi ma-teuteu ki ha me'a lahi hake 'i he me'a 'oku hokó.

Ne tuku mai kimuí ni he'ema mokopuna fefine 'ofeina ha ki'i tohi kiate au 'i hoku piló pea 'oku pehē ai: "Oku 'i ai ha me'a na'a ku toka-nga'i 'i he'eku hū ki he tempalé ko e ongo'i nonga mo 'ofa na'e 'i ai. . . 'E lava e kakaí ke ō ki he tempalé ke ma'u ha fakahā."¹ Na'a ne mo'oni. Te tau lava 'o ma'u ha ue'i fakalaumālie mo ha fakahā 'i he tempalé—pea mo ha mālohi foki ke matu'uaki e ngaahi me'a fakamamahi 'o e mo'uí. 'E teuteu 'i ia ke ne ma'u ha ngaahi ouau, fuakava, mo e tāpuaki makehe mei he